

DRÖMDIALOG

MEDLEMSBLAD FÖR DRÖMGRUPPSFORUM

Nr 2
1994

Klockaregården 5 november 1994

Novembermörker, allhelgonahelg.
På kyrkogården lyser ljus på alla
gravar. Jag minns mina döda, må
de vila i frid.

Samtidigt växer en stor glädje
fram. En glädje över det levande;
möten med människor, gripande
upplevelser, livets rikedom!

Detta nummer av Drömdialog är
fyllt av minnen från sommarens
och höstens arbete i drömgrupper.

Ann Malmkvist berättar om dröm-
gruppsarbete i Ljungskile, Kerstin
Andersson och Sven Hedenrud om
drömgrupper i Finland och Kerstin
Ljungh om Montague Ullmans
dröm-gruppsweekend i Stock-

holm. I sin artikel refererar hon
Montes önskemål att sprida dröm-
gruppsarbetet till spe-ciella mål-
grupper i samhället. Else
Bengtssons artikel visar på att detta
redan är på gång, ja, sedan flera år
tillbaka!

Sedan en påminnelse om nästa
årsmöte.

Gissa när?

(Svar på sista sidan).

Lev väl och dröm mycket!

Gunvor Ljung-Elthammar

Från årsmötet mars 1994

Sedan vi avslutat årsmötesförhandlingarna samvarade vi till öl/te/kaffe och smörgås + kaka. Denna otvungna samvaro kröntes av medryckande diskussion angående användning av drömgruppsarbetet i andra sammanhang. Kristina Linde, föreståndare för "Lukas" i Gävle (numera Lund), berättade om drömgruppsarbete i personalgrupp, och Brittmarie Fellke, montessorilärare, om drömarbete bland elever.

Kristina ombads för ca 6 år sedan att handleda ett psykiatriskt team som "flyttat ut på stan". Efter någon tid utkristalliserades deltagarna till sjuksköterskor och mentalskötare, vilka så sakteliga höjde sin självkänsla genom ökad förståelse för psykoterapeutiska processer i grupphandledningens teori- och metodundervisning.

Då tre år var gångna började Kristina "tröttna", men gruppen hade inte "tröttnat", och i funderingarna på hur kreativiteten skulle kunna väckas till liv i gruppen igen, och idéer flöda fritt, kom Kristina på tanken att arbeta med drömmar, vilket visade sig vara ett lyckokast! Man ansökte och fick beviljat arbete med symbolspråk vid vartannat möte med personalen, som genom arbete med drömmar lättare kunde se hur vi människor projicerar.

Gruppen har arbetat i sammanlagt ca 6 år och utgjorts av lite olika deltagare, även då man arbetat med drömmar. Men nu den sista terminen tillsammans med Kristina har man slutit gruppen, något man

kan förstå inför totalförändringen i och med Kristinas flyttning till Malmö.

Brittmari har redan i flera år lagt in arbete med drömmar på schemat, kan man säga. Från början var det med mellanstadieeleverna, men numera ingår också lågstadielev-erna i olika gruppkonstellationer. Avsikten är förstås att stödja eleverna i att hålla fantasiflödet öppet alternativt öppna det och kanalisera det till förståelse för metaforers och symbolers rikedom.

Utgångspunkten brukar vara att Brittmarie tar eleverna till Stadsbiblioteket där man har Dardels målning John Blund. Den väcker omedelbart elevernas intresse och kreativitet, liksom den berättelse om Senoi-folket Brittmarie talar om i sin introduktion, anpassad till elevernas nivå.

Brittmari har tagit ut eleverna så att det blir en grupp lämplig i storlek så att alla kan sitta ner och lyssna på varandra. Man berättar drömmar och får på sedvanligt vis härigenom tillfälle att uttrycka egen konflikt liksom tillfälle att uttrycka den genom att reagera på andras. Barnen kan också få i uppgift att berätta sina drömmar för sina föräldrar, och dessa i sin tur i uppgift att lyssna på barnens. Flera av skolans föräldrar har också själva deltagit i drömgrupp för Brittmarie, och har således hum om symbolers värde. De som ej har gjort detta, kan till att börja med känna sig hotade av vad barnen ska berätta för dem och om dem. Barnen kan också ha i uppgift att

måla sin dröm, och så pratar man om målningen. Arbetet med drömmar gör intryck på eleverna, och det händer ofta att elever på skolan, kontaktar Brittmaria för att berätta och tala om sin dröm.

Årsmötesdeltagarna blev märkbart upplivade av Kristinas och

Brittmarias anföranden, och kunde lätt enas om det fördelaktiga i att människan redan tidigt och osökt kan få ta del av metaforer.

Nedskrivet från minnet i mars 1994

Elsa Bengtsson

Drömkursvecka i Ljungskile

27 juni till 1 juli 1994

Jag sitter på tåget söderut, som ska föra mig ut ur drömmarnas värld och hem till livets verklighet igen. Det är skönt med den långa tågresan. Den behövs för att göra övergången succesiv och varsam.

Så har jag åter fått uppleva en drömvecka - min andra - den första var i fjol. Jag har tillsammans med goda och varma människor fått utforska min egen och deras drömvärld, och fått göra nya upptäckter på det omedvetnas kontinent, där det blir alltmer spännande att resa. Denna resa i det inre gör också resandet i det yttre tryggare. Det känns så påtagligt, när jag nu sitter på tågete och långsamt närmar mig hemmet - skenskarv för skenskarv.

Drömarbete har kommit att bli en alltmer integrerad del av min livsföring, och det känns skönt att intensifiera arbetet av och till, som en drömkursvecka så väl ger möjlig-het till.

Min första drömkursvecka i fjol var förlagd till Bohusläns kust med Montes lärljungar som ledare, vilka i sitt sätt att leda inte står mästaren långt efter. I fem dagar har vi varit gäster vid Ljungskile folkhögskola. Kursen har givits i samarbete med S:t Lukasstiftelsen och Föreningen Drömgruppsforum. Vi har varit 26 deltagare, fördelade på 4 drömgrupper med var sina ledare. Parallellt har också givits kurs för 9 blivande drömgruppsledare. Vi har levt och arbetat på denna naturskönt belägna skola i en stimulerande andlig, intellektuell och kreativ miljö - från tidig morgon till sen kväll Vi har känt stor öppenhet, omtanke och gemenskap i både smågrupp och storgrupp.

Jag är nu snart hemma på min ändstation, och ska avsluta resan. Jag ser redan fram emot nästa drömkurs och att få möta både gamla och nya medresenärer.

Ann Malmkvist

Drömresa i österled

Sedan våren 1992 har vi med jämna mellanrum dragit österut, närmare bestämt till Lärkkulla i Södra Finland för drömarbete.

För femte gången sitter vi nu på flygplatsen i Helsingfors och väntar på planet som ska föra oss tillbaka till verkligheten efter två välfyllda drömdagar. Arbetet har varit intensivt, som det är varje gång vi är här - från tidig morgon till sen kväll. Det är dock aldrig för sent för bastun.

Lärkkullastiftelsen har blivit ett centrum för drömarbete i svensk-

talande Finland. År efter år kommer en trogen skara tillbaka, samtidigt som nya kommer till. Här och var bildas drömgrupper, som träffas under mellantiden. Drömgruppsforum har fått en finsk medlem, som alltså haft ledarträning.

Det har känts berikande att få göra dessa resor i det inre livets tjänst, och att möta erfarenheter, som är både lika och olika våra egna.

Kerstin Andersson Sven Hedenrud

Fullt hus när Monte kom till Stockholm

Nordic Dream Seminars med Montague Ullman var årets höjdpunkt för alla Montes lärljungar och beundrare. Speciellt efterlängtat var han när han återkom i oktober till sin trogna skara, eftersom det var 2½ år sedan han var här senast.

Vi var 25 andäktigt lyssnande och starkt koncentrerade drömgruppsdeltagare i en vid ring runt Monte. Vi samlades i S:t Lukasstiftelsens lokaler på Krukmakargatan, män och kvinnor från hela landet. Även Norge, Finland och Storbritannien var representerade den här helgen.

För mig som mötte Monte för första gången kändes det lite högtidligt först. Men den "store lille mannen" som någon kallat honom, visade så mycket humor och värme att jag genast kände mig hemma i hans krets. Han satt där i fokus för allas våra blickar. Han var mycket stilig, i crèmefärgad välstruken skjorta, varmröd sidenslips, beige-färgad manchesterkavaj, matchande ljusbruna byxor och skor. Allt av god kvalitet.

Han var mentalt ytterst rörlig och närvarande men mycket försiktig i sina rörelser. Han såg lite skör ut tyckte jag. En lång resa och drömgrupper i Växjö och Hudiksvall hade väl satt sina spår. Men faktum är att jag upplevde att han blev piggare för var dag som gick.

Att han blev så stimulerad av drömgruppsarbetet att det gav honom energi.

Vad som speciellt rörde mig var hans ödmjuka eftertänksamma framtoning, helt i linje med hans budskap. Att alltid ha respekt för drömmaren. Själv kände jag mig som en oslipad primitiv varelse som blev irriterad när någon person talade väl länge och tog extra mycket plats. Men Monte lyssnade och lyssnade. När vi hade suttit i två timmar och lyssnat på en drömmare utan att få sträcka på benen, visade han inte minsta trötthet. Vilken vitalitet hos en man på 78 år!

Jag har varit med i en del drömgrupper förut, men aldrig någon som var så på alerten. Här gällde det att kasta sig in och känna och associera snabbt, om man skulle få ett ord med i laget. Någon framförde önskemål om tid för eftertanke i början, efter det att drömmaren berättat sin dröm, men det gick inte att hejda de snabbaste. Att det var en samling mycket kompetenta drömgruppsdeltagare och terapeuter som samlats denna helg kunde man snabbt konstatera. Det var några ytterst starka drömmar som vi arbetade med, och man förstår hur viktigt det är att allt stannar inom gruppen, så att man alltid kan känna sig trygg att berätta allt och att våga visa sina känslor.

Montes egna önskningar

Det var några punkter som Monte själv såg som angelägna, och som han framförde under en informell träff på lördagskvällen. Han vill se en utveckling av drömgruppsarbetet, och undrade hur man skulle kunna få in seriöst drömgruppsarbete i samhället. Kanske kan man arbeta med speciella målgrupper, exempelvis alkoholister, incestoffer, anorektiker eller äldre pensionärer.

“Drömarbetet är ett sätt att lära känna sig själv. När människor lär känna sig själva, får vi ett bättre samhälle”, sa han.

Han sa också att det är inget monopol för psykoanalytiker att arbeta med drömmar. Han betonade att alla är kapabla att arbeta med drömmar, och att alla kan hitta metaforer i dem. I drömarbetet är vi alla vanliga människor. Monte berättade att när en psykoanalytiker i hans drömgrupp fick klart för sig att en vanlig hushållerska i gruppen skulle tala om vad hon såg i hans dröm, utbrast han:

“Menar du att *hon* ska tala om för mig ....”

Monte nämnde hur han under sin tid i Göteborg, dit han kom 1974 och lärde ut grundregler i dynamisk psykiatri, blev förälskad i

Sverige och studenterna i sin grupp. Medan han gav sin kärleksförklaring såg han på sin forna elev från den tiden, som satt vid hans sida. Hon såg märkbart förtjust ut, vilket man kan förstå. Kärleken till Sverige har tydligen hållit i sig, eftersom han återkommer hela den långa vägen, trots att hans hustru är klen och behöver honom så väl därhemma.

Under söndagens sista timme fick vi en liten inblick i hur paret Ullman bor. I ett hus helt i trä med många ekar och andra träd bevarade på tomten. Där jordekorrar underminerar marken och skunken fastnar i ekorrhällan, där rävarna strövade, när huset byggdes där i den orörda naturen, bara 1½ timmas tågresor från New York. Genom de stora fönstren kunde paret en dag se en av de stora 200-åriga ekarna sakta falla och lägga sig på sida. En trädens gigant som värdigt lägger sig att dö. En fin bild som giganten Montague Ullman gav oss som avslutning på en mycket givande helg.

Kerstin Ljungh

Svar:
Årsmöte 11 mars 1995
reservera tiden